

Sygn. akt I ACa 40/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Bożena Oworuszko
Sędzia:	SA Ewa Popek
Sędzia:	SA Jerzy Nawrocki (spr.)
Protokolant	sekr. sądowy Agnieszka Pawlikowska

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2013 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa M. G.

przeciwko Skarbowi Państwa -(...)w R.

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 31 października 2012 r., sygn. akt I C 168/11

I. oddala apelację;

II. zasądza od M. G. na rzecz Skarbu Państwa -(...)w R. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem kosztów procesu za II instancję;

III. przyznaje adwokat A. J. od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Radomiu) kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł podwyższoną o należny podatek VAT od tej kwoty tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu powodowi w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt I ACa 40/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 października 2012 roku Sąd Okręgowy w Radomiu oddalił powództwo M. G. o zasądzenie od Skarbu Państwa – (...)w R. kwoty 80 000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych powoda, zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3 600 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego, przyznał adwokat A. J. od Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Radomiu kwotę 3 600 złotych wraz z należnym podatkiem VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd Okręgowy ustalił, że M. G. przebywał w (...)w R. od dnia 16 czerwca 2004 roku do dnia 2 sierpnia 2006, oraz że powrócił do (...)w dniu 10 września 2009 roku i przebywa tam do chwili obecnej, przy czym w tym czasie umieszczony był w różnych celach.

Z uwagi na uznanie przez stronę powodową zarzutu przedawnienia Sąd ograniczył się do ustalenia warunków odbywania kary pozbawienia wolności za okres 3 lat wstecz od wytoczenia powództwa, czyli poczynając od dnia 26 stycznia 2008 roku.

We wszystkich celach, w których przebywał powód, powierzchnia przypadająca na jednego skazanego przekraczała 3 m².

Na podstawie zeznań P. G., kierownika działu kwatermistrzowskiego Sąd ustalił, że w celach wyodrębnione są kąciki sanitarne i są one obudowane ścianą do sufitu, zamykane są na przesuwane drzwi, co pozwala na zachowanie intymności. Na wyposażeniu takiego kącika jest muszla klozetowa i umywalka.

Skazani korzystają z kąpiei raz w tygodniu. Do cel przez cały czas doprowadzana jest bieżąca zimna woda. Ciepła woda włączana jest 5 razy dziennie. Na wyposażeniu każdej celi jest łóżko do spania, taboret i stół. Cele są ogólnie w dobrym stanie technicznym. Usterki czy zawilgocenia cel są usuwane przez służby kwatermistrzowskie. Zarzuty dotyczące plagi szczurów czy karaluchów nie zostały w żaden sposób udowodnione. Raz w miesiącu sporządzany jest grafik wydawania środków czystości. W niektórych celach szyby w oknach są zamalowywane białą farbą ze względów ochronnych, by uniemożliwić osadzonym kontaktowanie się ze sobą.

Zarzuty powoda co do niewłaściwego oświetlenia cel oraz utrudnionego dostępu światła słonecznego do tych pomieszczeń są gołosłowne. Budynek został wybudowany zgodnie z projektem z uwzględnieniem celu jakiemu ma służyć i spełnia wszystkie wymogi prawa budowlanego.

Skazani do poszczególnych cel dobierani są z uwzględnieniem przesłanek wynikających z przepisów Kodeksu karnego wykonawczego [recydywa, przynależność do podkultury więziennej, rodzaj popełnionego przestępstwa, palenie tytoniu].

Obecnie powód przebywa w Oddziale(...)na ulicy (...), gdzie obowiązuje zakaz palenia we wszystkich pomieszczeniach mieszkalnych, są wyznaczone miejsca na palarnie. Zdarzają się sytuacje, że osadzony deklaruje palenie bądź niepalenie w celu wymuszenia przemieszczania do innej celi.

Osadzeni mają możliwość korzystania z porad lekarskich. Lekarz jest na miejscu codziennie. Powód w 2006r. zgłaszał lekarzowi problemy z oddychaniem, duszności, kaszel i katar. Został skierowany do pulmonologa, który nie stwierdził żadnych zaburzeń wentylacji płuc. Powód był także badany przez laryngologa, który stwierdził skrzywienie przegrody nosa, które może być powodem jego dolegliwości w postaci kataru. Zaproponowano powodowi leczenie operacyjne w szpitalu w B., ale nie wyraził zgody na operację. Był też konsultowany przez lekarza endokrynologa, miał wykonane badanie na hormony tarczycy. Powód ma nieznacznie powiększoną tarczycę, która nie wymaga leczenia. Miał też wykonaną gastroskopię.

Możliwość korzystania z telefonu również reguluje regulamin i brak było podstaw do stwierdzenia jego naruszeń.

Powód podnosił zarzut niezasadnego osadzenia w pewnym okresie w zakładzie zamkniętym w sytuacji, gdy przysługiwało mu prawo do pobytu w jednostce typu półotwartego, jednakże skarg do sądziego penitencjarnego nie zgłaszał.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów załączonych do akt sprawy, zeznań świadków D. C., J. K., P. G. i K. Ś.. Zeznania wymienionych świadków Sąd Okręgowy ocenił jako spójne, wzajemnie się i uzupełniające. Zeznania znajdują także potwierdzenie w zgromadzonych dokumentach.

W ocenie Sądu zeznania powoda przedstawiają jego subiektywne odczucia, wynikające z pobytu w warunkach izolacji.

Powód wystąpił z roszczeniem o ochronę dóbr osobistych, które wywodził z faktu osadzenia w przeludnionej celi. Podnosił również szereg innych zarzutów co do warunków bytowych, które jego zdaniem naruszyły jego dobra osobiste.

Zgodnie z treścią art. 6 k.c. na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia, że doszło do naruszenia jego dóbr osobistych, to jest, że odbywał karę pozbawienia wolności w opisywanych przez niego warunkach.

W ocenie Sądu Okręgowego zarzuty powoda nie znalazły potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. Powód poprzestał na głośnych zarzutach, których nie udowodnił.

Sąd uznał, że warunki, w jakich powód odbywa karę pozbawienia wolności, są zgodne z obowiązującymi przepisami, w tym zwłaszcza z przepisami Kodeksu karnego wykonawczego oraz rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości: z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz. U. Nr 152, póź. 1493) oraz z dnia 17 października 2003 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. Nr 186, póź. 1820). Ponadto, były one zgodne z wydanym przez Dyrektora (...)w R. porządkiem wewnętrznym w tej jednostce wydanym w oparciu o przepisy Kodeksu karnego wykonawczego.

Wyposażenie cel odpowiadało przedstawionym wyżej regulacjom. Zarzucane przez powoda ograniczenia w zakresie cenzurowania korespondencji

i nadzorowanie rozmów telefonicznych mają umocowanie w przepisach Kodeksu karnego wykonawczego, co usprawiedliwia działania pozwanego. Osoba skazana na karę pozbawienia wolności musi mieć świadomość ograniczeń, jakie wiążą się z izolacją.

Wobec nieudowodnienia podstawy faktycznej zgłoszonych roszczeń Sąd oddalił powództwo rozstrzygając o kosztach procesu na podstawie art. 98 k.p.c.

Opisany wyrok zaskarżył apelacją powód M. G.. Orzeczeniu zarzucił:

1. sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych Sądu ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym polegającą na przyjęciu, że powód w(...)w R. miał zapewnione godziwe warunki odbywania kary pozbawienia wolności w sytuacji, gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności zeznań powoda wynika, że poprzez umieszczenie powoda w celach dla palących, brak odpowiedniego dostępu światła słonecznego poprzez zamalowywanie okien, brak wystarczającej ilości środków czystości, brak dostępu do lekarstw i ich jakości, zostały naruszone jego podstawowe dobra osobiste;

2. obrazę przepisów prawa procesowego, to jest art. 233 k.p.c., poprzez zupełnie dowolną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności zeznań powoda, czego wynikiem było dokonanie przez Sąd błędnych ustaleń faktycznych.

Wskazując na powyższe powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez zasądzenie na swoją rzecz kwoty 80 000 złotych i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Pozwany wnosil o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego[odpowiedź na apelację k. 166].

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja jest bezzasadna. Sąd Okręgowy prawidłowo w oparciu o przedstawiony materiał dowodowy ustalił stan faktyczny w sprawie i zasadnie uznał za nieuzasadnione zarzuty powoda dotyczące warunków odbywania przez

niego kary pozbawienia wolności. Brak jest jakichkolwiek podstaw w materiale dowodowym dla przyjęcia zasadności zarzutów pozwanego. W tym stanie sprawy brak jest podstaw do przyjęcia, że doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda, co stanowiłoby podstawę faktyczną dochodzonego przez powoda roszczenia. Ustalenia faktyczne i ocenę materiału dowodowego dokonana przez Sąd Okręgowy, Sąd Apelacyjny w całości podziela i przyjmuje za własną.

Podnoszony w apelacji zarzut niehumanitarnego traktowania powoda nie ma żadnego uzasadnienia w świetle przedstawionych w sprawie dowodów. Oparcie się wyłącznie na zeznaniach powoda jest oczywiście niewystarczające, tym bardziej, że powód jest stroną niniejszego procesu, a jego zarzuty nie zostały potwierdzone jakimikolwiek dowodami. Subiektywna ocena powoda dotycząca warunków odbywania przedniego kary jest w tym zakresie niewystarczająca.

Ograniczenia dotyczące dostępu światła do cel, wyposażenia w środki czystości, przebywania w celach dla palących czy przeludnienia w celach zostały szczegółowo omówione przez Sąd Okręgowy, a apelacja nie zawiera żadnych nowych okoliczności, ograniczając się do ich ogólnikowego powtórzenia. Kwestionowanie zebranego w sprawie materiału dowodowego wskazujące na brak zaniechań personelu zakładu w zakresie utrzymania higieny i czystości w celach oraz sprawności urządzeń [nieszczelność drzwi przesuwowych] jest niewystarczająca do przyjęcia, że powód odbywał karę pozbawienia wolności w warunkach naruszających jego godność osobistą, bądź zagrażającą jego zdrowiu. Dokument w postaci „Informacji (...) w R.” pochodzący z 2005r. i nie dotyczyły okresu, który objęty był zarzutami powoda [k. 134]. Z tego względu treść tej „informacji” nie miała żadnego znaczenia w sprawie niniejszej. Dodatkowo stwierdzić należy jedynie, że wnioski końcowe tego dokumentu wskazują na to, że prawa osób osadzonych w (...) w R. były przestrzegane.

Z tych względów apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 kpc. Z uwagi na bezzasadność zgłaszanych roszczeń i zarzutów apelacyjnych Sąd Apelacyjny na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc zasądził od powoda na rzecz pozwanego koszty procesu, na które złożyły się koszty zastępstwa prawnego w wysokości 2 700zł ustalone na podstawie § 2 ust. 2 , § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu [Dz. U. Nr 163, poz. 1349]. Na podstawie § 19 w zw. z § 2 ust. 3 w zw. z § 6 pkt 6 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu [Dz.U. 163, poz.1348] Sąd przyznał adw. A. J. 2 700zł powiększone o podatek VAT tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu.